

Република Србија
ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
Гж 111/05
29.12.2005. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд Србије у Београду, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Мирјане Грубић и Весне Поповић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, чији је пуномоћник АБ, адв., против туженог "ВВ", кога заступају БВ и БГ, адвокати из Чачка, ради накнаде из ауторског права, одлучујући о жалби туженог, изјављеној против пресуде Окружног суда у Чачку П. бр. 1/99-01-03 од 07.12.2004. године, у седници одржаној 29.12.2005. године, донео је

П Р Е С У Д У

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба туженог и ПОТВРЂУЈЕ пресуда Окружног суда у Чачку П. бр. 1/99-01-03 од 07.12.2004. године.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Чачку П. бр. 1/99-01-03 од 07.12.2004. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужилаца АА и ББ, па је обавезан тужени "ВВ" да тужиоцима на име накнаде материјалне штете због незаконитог коришћења ауторског дела неовлашћење репродукције пет цртежа "ГГ", аутора ПП, правног претходника тужилаца, исплати 10.000,00 динара, са законском затезном каматом од 22.11.2004. године и на име накнаде нематеријалне штете 40.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 07.12.2004. године, па до исплате, а све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужилаца за накнаду материјалне штете за износ од још 2.000,00 динара са законском затезном каматом од 22.11.2004. године па до исплате, и на име накнаде нематеријалне штете за износ од још 60.000,00 динара са законском затезном каматом од 07.12.2004. године па до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова поступка исплати 124.620,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Против ове пресуде тужени је благовремено изјавио жалбу због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у смислу чл. 365. ЗПП ("Сл. лист СФРЈ" бр. 4/77, 36/77 ... и "Сл. лист СРЈ" бр. 27/92, 31/93, са каснијим изменама и допунама), који се примењује на основу чл. 491. ст. 1. Закона о парничном поступку ("Сл. гласник РС" бр. 125/2004) и нашао да је жалба неоснована.

У поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 2. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Окружни суд је, на основу изведених доказа, који су оцењени у смислу одредбе чл. 8. ЗПП, утврдио да су тужиоци законски наследници академског сликара, преминулог ПП, чија су сва уметничка - ауторска дела наследили правноснажним решењем донетим у оставинском поступку. Сада покојни ПП, био је значајни, признати, еминентни сликар. Тужени је крајем 1998. године, без сагласности тужилаца, на кесама од пластике, које је произвео (урађено 50.000 хиљада комада, половина дата у комерцијалне сврхе, а остатак уништен) одштампао цртеже "ГГ" - оригиналну духовну творевину пок. ПП. Према мишљењу судског вештака ДД, академског сликара, члана УЛУСА, ради се о цртежима препознатљивог ликовног рукописа и ауторском делу покојног ПП. Из налаза судског вештака финансијске струке произилази да је тужени за 25.000 хиљада кеса, остварио економску добит од 50.000,00 динара, али да подацима и критеријумима Удружења ликовних уметника примењене уметности и дизајна Србије накнада за повреду ауторског права због неовлашћеног коришћења дела, за ову врсту производа, просечно износи 20% од постигнуте користи односно, у конкретном случају, 10.000,00 динара.

На утврђено чињеничног стање, а имајући у виду садржину правне заштите која се тужбом тражи, првостепени суд је правилно применио материјално право и то одредбе чл. 19., чл. 52., чл. 53. и 96. Закона о ауторским и сродним правима ("Сл. лист СРЈ" бр. 24 од 15.05.1998. године) који је важио у време када је тужени произвео пластичне кесе на којима је репродуковао оригиналне цртеже "ГГ", који су ауторско дело правног претходника тужилаца. Разлоге које је дао окружни суд прихвата и овај суд. Одлучујући о висини накнаде првостепени суд је правилно оценио налазе и мишљења судских вештака одговарајуће струке, вредновао начин материјализације ауторског дела, личност ствараоца, његову високу афирмацију, која, између осталог, произилази и из садржаја монографије ПП, те његове биографије, тако су досуђени износи за повреду како имовинско-правне, тако и морално-правне

компоненте ауторског права адекватни.

Према цитираним законским одредбама аутор има право на економско искоришћавање свог дела, као и дела које је настало прерадом његовог дела, а за свако искоришћавање ауторског дела од стране другог лица аутору припада накнада, ако законом или уговором није другачије одређено. Наследници аутора могу вршити овлашћења која се тичу моралних права аутора, осим права на објављивање необјављеног дела ако је аутор то забранио и права на измену дела. Заштиту моралних права аутора која се тичу патернитета, интегритета дела и забране недостојног искоришћавања дела могу, осим наследника, могу вршити и удружења аутора, као и институције из области науке и уметности. Имовинска права аутора се наслеђују. Стога и Врховни суд сматра да тужиоци имају овлашћење за подношење конкретне тужбе, јер је ауторско право наследиво на основу закона, а смрћу аутора његова имовинска и морална права прелазе на наследнике (природне чуваре успомене и моралних интереса преминулог аутора) који се могу успротивити деформисању и употреби дела уколико се на тај начин вређа част и углед аутора, што произилази из права аутора да штити интегритет свог дела.

Није основано истицање у жалби, да је првостепена пресуда захваћена битном повредом одредаба парничног поступка из чл. 354. ст. 2. тач. 14. ЗПП и да има недостатака због којих се не може испитати зато што о одлучним чињеницама постоји противречност између онога што се у разложима наводи и изведених доказа. Напротив, побијана одлука садржи јасне разлоге о чињеницама релевантним за доношењем исправне одлуке о тужбеном захтеву.

Указивање подносиоца жалбе на погрешну оцену изведених доказа је неосновано. Окружни суд је извршио правилан избор доказних средстава, савесно проценио њихову доказну снагу и поузданост, па је, после детаљне анализе резултата доказивања у образложењу пресуде изнео аргументе на којима је засновао одлуку и одредио које ће чињенице узети као доказане.

Без утицаја су на другачију одлуку наводи у жалби да првостепени суд није утврдио где су спорне кесе израђене, њихов тачан број и да ли су употребљене у комерцијалне сврхе, а уколико јесу у којој количини, што се могло проверити једино увидом у документацију туженог посредством вештака одговарајуће струке. Ово из разлога што је Окружни суд разјаснио све битне околности везане за предмет и основ утужења, а одговорни радници туженог нису дозволили увид у одговарајућу документацију у циљу утврђивања цене штампања сличних кеса са калкулацијом како би се дошло до стварне цене коштања и зараде у односу на продајну цену, тако да је судски вештак економске струке дао налаз и мишљење на основу поузданих параметара, које је детаљно описао уз извршени обрачун.

Врховни суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, налазећи да су ирелевантни.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, пошто је донета исправном применом чл. 154. и чл. 155. ЗПП.

На основу чл. 368. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија,

Предраг Трифуновић, с.р.

За тачност отправка

Управитељ судске писарнице

Мирјана Војводић

вс